

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaele Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: **a) Mgr. M. B., Ph.D., b) Mgr. T. B.**, obou zastoupených advokátem JUDr. Tomášem Vymazalem, Wellnerova 1322/3, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, Karmelitská 529/5, Praha 1, proti rozhodnutí ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 4. května 2016, čj. MSMT-1436/2016-4, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. září 2020, čj. 10 A 108/2016-80,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V této věci jde o personální zabezpečení studijního programu soukromé vysoké školy navrženého k akreditaci. Soud se zabývá zejména kvalifikací garantky a její publikační činností vztahující se k programu umělecké terapie a jeho čtyřem oborům (arteterapie, dramaterapie, muzikoterapie a tanečně-pohybová terapie), které má garantka zaštit'ovat. Ve shodě s Akreditační komisí a správními orgány má soud za to, že studijní program nebyl dostatečně personálně zabezpečen a akreditace ani státní souhlas nemohly být uděleny.

I. Vymezení věci

[2] Žalobci požádali v roce 2014 o státní souhlas k působení soukromé vysoké školy pro Vysokou školu uměleckých terapií, s. r. o., a současně o akreditaci bakalářského studijního programu *umělecké terapie* se studijními obory *arteterapie, dramaterapie, muzikoterapie a tanečně-pohybová terapie* v prezenční a kombinované formě studia. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy postoupilo žádost Akreditační komisí. Ta zaujala k návrhu studijního programu nesouhlasné stanovisko ze čtyř důvodů:

- studijní program byl nedostatečně personálně zabezpečen;
- předpokládaný počet přijímaných studentů neodpovídal počtu a rozsahu úvazku vyučujících;
- studijní program má nejasný obsah;
- pro kombinovanou formu studia nedoložili žalobci dostatečné studijní opory.

[3] Ministerstvo proto žalobcům státní souhlas ani akreditaci neudělilo [§ 39 odst. 8 písm. a) a § 79 odst. 5 písm. f) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách; *v celé této věci jde o změnu zákona účinné do 31. srpna 2016*]. Žalobci podali proti rozhodnutí ministerstva rozklad, který však ministryně zamítla.

[4] Žalobci neuspěli ani se správní žalobou. Městský soud v Praze neshledal v závěrech Akreditační komise a správních orgánů právní ani skutkové vady. Zejména přisvědčil tomu, že studijní program nebyl dostatečně personálně zabezpečen. Zjištění, že navržená garantka neměla dostatečnou kvalifikaci (a zejména publikační činnost), muselo nutně vést k nesouhlasnému stanovisku komise.

II. Kasační námítky

[5] Žalobci (stěžovatelé) napadli rozsudek městského soudu kasační stížností. V ní namítají, že stanovisko Akreditační komise neodpovídá skutečným plynoucím ze správního spisu. Ministerstvo proto mělo postupovat podle § 79 odst. 8 zákona o vysokých školách a vyzvat Akreditační komisi k novému jednání a odstranění nedostatků v odůvodnění.

[6] V další části kasační stížnosti se stěžovatelé věnují personálnímu zabezpečení studijního programu. Argumentují, že doc. PaedDr. M. B., Ph.D., coby garantka studijního programu habilitovala i publikovala v oboru kinantropologie, který je oboru umělecké terapie dostatečně blízký ve smyslu *Standardů Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů*. Rovněž Mgr. et Mgr. J. P., Ph.D., je uznávanou odbornicí na umělecké terapie (zejména muzikoterapii), psychologkou a psychoterapeutkou. Na podporu své argumentace předkládají stěžovatelé dva dokumenty sepsané těmito pedagožkami. Blízkost oborů kinantropologie a umělecké terapie potvrzuje sama Akreditační komise i tím, že zařazuje obory uměleckých terapií pod stálou pracovní skupinu pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii. Akreditační komise tak pochybila už jen tím, že přiřadila obor umělecké terapie k posouzení pracovní skupině pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii.

[7] Městský soud v bodě 33 rozsudku podle stěžovatelů nepřipustně laicky zjednodušil klíčovou spornou otázku blízkosti obou oborů. Na podporu svého postoje, že doc. B. má odpovídající publikační činnost související s garantovaným programem, stěžovatelé dále uvádějí přehled této její publikační činnosti včetně některých konkrétních okomentovaných ukázek. Rovněž stěžovatelé sami jsou erudovanými odborníky v oborech uměleckých terapií.

[8] Žalovaný ve vyjádření setrval na svých závěrech. Kasační stížnost by podle něj měla být zamítnuta. Poznamenal, že stěžovatelé jen polemizují se závěry Akreditační komise, její zjištění však relevantně nevyvracejí. Již městský soud se s výhradami stěžovatelů vypořádal dostatečně.

III. Právní hodnocení

[9] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[10] Právnická osoba je oprávněna působit jako soukromá vysoká škola, pokud jí k tomu ministerstvo udělilo státní souhlas (§ 39 odst. 1 zákona o vysokých školách). Před rozhodnutím si ministerstvo vyžádá stanovisko Akreditační komise k návrhům studijních programů (§ 39 odst. 7 zákona). Ministerstvo státní souhlas neudělí, jestliže komise nevydala souhlasné stanovisko alespoň k jednomu předloženému studijnímu programu [§ 39 odst. 8 písm. a) zákona]. Ministerstvo neudělí ani akreditaci studijního programu, jestliže komise nevydala souhlasné stanovisko [§ 79 odst. 5 písm. f) zákona].

[11] Akreditační komise nevydá k žádosti o akreditaci studijního programu souhlasné stanovisko, jestliže

- a) studijní program neodpovídá požadavkům uvedeným v části čtvrté tohoto zákona,
- b) studijní program *není dostatečně zabezpečen po stránce personální, přístrojové a informační*.

Stanovisko musí obsahovat zdůvodnění, v jakých konkrétních bodech studijní program tyto požadavky nespĺňuje [§ 79 odst. 6 a § 79 odst. 5 písm. a) a b) zákona o vysokých školách].

[12] Zjistí-li ministerstvo, že okolnosti, jimiž Akreditační komise zdůvodnila nevydání souhlasného stanoviska, neodpovídají skutečnosti nebo zákonu, může komisi vyzvat, aby znovu jednala o vydání stanoviska a aby odstranila nedostatky v odůvodnění (§ 79 odst. 8 zákona).

[13] Platí tedy, že o státním souhlasu pro soukromou vysokou školu a akreditaci studijního programu rozhoduje ministerstvo. Podkladem k rozhodování je mu závazné stanovisko Akreditační komise (ve smyslu § 149 správního řádu); ta v rozhodné době působila v podstatě jako poradní orgán ministerstva (srov. rozsudek NSS ze dne 8. června 2017, čj. 10 As 217/2016-65, č. 3601/2017 Sb. NSS, bod 20).

[14] Zásadním podkladem pro neudělení souhlasu a akreditace bylo v této věci závazné nesouhlasné stanovisko Akreditační komise, která svůj nesouhlas odůvodnila takto:

1) Personální zabezpečení navrženého studijního programu je nedostatečné. Ze třinácti uvedených vyučujících nepůsobí v oboru žádný profesor, pouze dva jsou docenti a pouze další dva jsou nositelé titulu CSc. nebo Ph.D. Předkládaný bakalářský studijní program *Umělecké terapie* představuje nově koncipovaný interdisciplinární program, který by měl být vymezen publikovanými výsledky zaměřenými na formování obsahového jádra jednotlivých oborů, které je určeno propojením oblastí umění s oblastí terapií nebo výchovy. Tyto koncepční publikace však téměř scházejí; nemá je ani garantka (ta se nezabývá oblastí umění), druhá docentka v týmu vyučujících jen v omezené míře (ta se sice této oblasti věnuje, ale samostatnou monografii k danému tématu nemá). Předložený studijní program nespĺňuje Standardy Akreditační komise, pokud jde o garanci jednotlivých oborů: *Každý studijní program musí být garantován docentem nebo profesorem podle § 70 odst. 5 zákona o vysokých školách. V případě, že se studijní program dělí na studijní obory, stanovuje komise požadavky na garanci docenty nebo profesory v jednotlivých studijních oborech.*

2) Předpokládaný počet přijímaných studentů je neadekvátní v porovnání s počtem a rozsahem úvazku vyučujících (v šestém roce působnosti vysoké školy má být vyučováno 1080 studentů ve třech ročnících studia). V prvním roce působnosti školy by to znamenalo v každém oboru studijní skupiny po 25 studentech (v prezenční i kombinované formě); takový počet studentů je však za hranicí únosné velikosti skupin pro psychoterapeutický výcvik.

[15] Třetím důvodem nesouhlasu komise je to, že obsah studijního programu není ujasněný, jeho cíle jsou příliš široké a neobjasněná je i metodika rozboru praktických zkušeností. Čtvrtý důvod se týká studijních opor pro kombinované formy studia. Stěžovatelé se v kasační stížnosti vymezují proti prvním dvěma důvodům. Ke třetímu a čtvrtému důvodu se jejich kasační argumentace nevztahuje, ani soud se k nim proto nebude vyjadřovat.

[16] Ministerstvo i ministryně převzaly důvody Akreditační komise do svých rozhodnutí. Shledaly je dostatečně konkrétními a v souladu se skutkovými zjištěními. Za nosný důvod pro nevyhovění žádosti považovaly **nedostatečné personální zabezpečení** studijního programu. Městský soud jejich závěry potvrdil. Stěžovatelé se naopak domnívají, že důvody komise neodpovídají skutečnosti a ministerstvo mělo vyzvat Akreditační komisi *ke novému jednání a odstranění nedostatků v odůvodnění* (postupem podle § 79 odst. 8 zákona o vysokých školách).

[17] Podle § 70 odst. 4 zákona o vysokých školách platilo, že kvalitu a rozvoj studijního programu může garantovat jen profesor nebo docent, který je akademickým pracovníkem příslušné vysoké školy.

[18] Standardy Akreditační komise pro posuzování žádostí o akreditaci, rozšíření akreditace a prodloužení doby platnosti akreditace studijních programů a jejich oborů účinné v době vydání rozhodnutí umožňovaly za garanta považovat

jen toho docenta, který se habilitoval, a profesora, který byl jmenován *v oboru, jehož kvalitu a rozvoj má garantovat, nebo v oboru blízkém, a který má odpovídající publikační, resp. uměleckou činnost za posledních pět let související s garantovaným studijním programem* (podle povahy jednotlivých vědních oborů se jedná zejména o publikace ve významných impaktovaných časopisech, recenzovaných odborných časopisech, monografie, zvané plenární přednášky na zahraničních konferencích; v uměleckých oborech odpovídající umělecká díla). (bod 4 na straně 3 standardů)

[19] Obecněji standardy vyžadují, aby bylo personální zabezpečení

dostatečné pro zajištění standardního vysokoškolského prostředí, v němž mají studenti možnost průběžně pracovat se svými vyučujícími. Tomu odpovídá složení akademické obce, v níž převažují akademičtí pracovníci, kteří mají s vysokou školou uzavřenou pracovní smlouvu. Rozsah úvazku a doba, na kterou je smlouva uzavřena, zaručuje kvalitní uskutečňování studijního programu po celou délku studia. (bod 1 na straně 3 standardů)

Pro posouzení personálního zabezpečení studijního programu a oboru je podstatná celková struktura personálního zabezpečení. V úvahu se bere, zda v daném studijním programu (v případě, že se studijní program dělí na obory, studijním oboru) existuje na vysoké škole jádro dostatečně kvalifikovaných akademických pracovníků s odpovídající odbornou a publikační činností za posledních pět let (posuzuje se pět nejvýznamnějších publikací za posledních pět let), které má dostatečný časový prostor pro rozvíjení oboru, tj. nevyučuje podstatným způsobem na jiných vysokých školách. (bod 2 na straně 4 standardů)

[20] Akreditační komise vyhodnotila, že program, který navrhli stěžovatelé, požadavky standardů nespĺňuje. Postrádala dostatek koncepčních publikací zaměřených na formování obsahového jádra jednotlivých oborů, které je určeno propojením oblasti umění s oblastí terapií nebo výchovy. Tyto publikace podle komise nemá ani garantka (doc. PaedDr. M. B. Ph.D.), která se nezabývá oblastí umění, a druhá docentka v týmu jen v omezené míře.

[21] S tím se ztotožnilo i ministerstvo, které shledalo, že habilitační obor docentky kinantropologie neobsahuje umělecké zaměření tak, aby tato docentka mohla garantovat všechny čtyři studijní obory. Ani její publikační činnost není zaměřena na umělecké terapie: doložené publikace se zabývají sportem z širšího hlediska a nemají přesah do umění a ani vzdáleně se netýkají uměleckých terapií (strana 8 rozhodnutí ministerstva).

[22] Ministryně v rozhodnutí o rozkladu shrnula, že většinu profilujících předmětů by měl vyučovat jen malý počet vyučujících, kteří by tak byli příliš vytížení. Množství vyučujících by naopak mělo mít jen nižší úvazky pracovních smluv. Pro studijní program nebylo doloženo dostatečné množství publikací relevantních pro dané obory a jádro kvalifikovaných pedagogů bylo podle ministryně správně vyhodnoceno jako nedostatečné.

pokračování

[23] Tento závěr potvrdil i městský soud. Z žádosti o akreditaci ve správním spisu podle něj vyplývá, že předmětem publikační činnosti doc. B. byla zejména psychologie sportu a výuka tělesné výchovy na školách. Též v žalobě stěžovatelé poukázali jen na takové její publikační výstupy, které se podle názvů zjevně tématu uměleckých terapií nevěnují (např. *Psychomotorická terapie jako součást projektu poradenství na Masarykově univerzitě, Ošetřovatelstvo – pohyb – zdraví, Výzkum stresu ve škole, Pohybem proti civilizačním chorobám*). Městský soud tedy souhlasil s tím, že vlastnímu tématu uměleckých terapií se doc. B. ve svých publikacích nevěnovala. Doc. B. habilitovala v oboru *kinantropologie* (tj. vědy zabývající se pohybem). Sami stěžovatelé v bodě 26 žaloby obsáhle popsali zaměření tohoto oboru a uváděli zejména motorický vývoj, pohybové schopnosti, pracovní pohyby a kompenzační cvičení, formy tělesné výchovy, terapii osob s tělesným postižením, sport a tanec.

[24] Městský soud nezpochybnil, že kinantropologie může s uměleckými terapiemi vzdáleně souviset, evidentně se však nejedná o tentýž obor ani o obor blízce příbuzný. Podle něj je i na laické úrovni evidentní, že jádro oborů programu umělecké terapie musí mít souvislost s uměním. Pokud se tedy doc. B. nijak nezabývala postupy uměleckých terapií ve svém habilitačním oboru ani ve své publikační činnosti, nemůže být kvalifikovanou garantkou studijního programu. Tento závěr se stěžovatelům nepodařilo zpochybnit, soud proto nepovažoval za potřebné si k věci opatřovat odborná vyjádření. Zjištění, že navržená garantka neměla potřebnou kvalifikaci, potom nutně muselo vyústit v negativní stanovisko k žádosti o akreditaci, neboť tato překážka byla nepřekonatelná (body 32 a 33 napadeného rozsudku).

Odborná kvalifikace garantky jako kinantropoložky

[25] Stěžovatelé obsáhle argumentují, že obory kinantropologie a umělecké terapie jsou si blízké. Na podporu svých argumentů dokládají v příloze ke kasační stížnosti dva dokumenty s názvem *Kinantropologie a umělecké terapie* a *Příbuznost oborů kinantropologie a umělecká terapie*. Autorkou obou z nich je doc. B., druhého pak navíc ještě dr. P. (tedy garantka studijního programu, o jehož akreditaci stěžovatelé usilují, a jedna z dalších vyučujících). Z kasační stížnosti ani z textů samotných není zřejmé, kdy byly vytvořeny. Soud tedy předpokládá, že se tak stalo na podporu kasační argumentace stěžovatelů, a přistupuje k nim jako k doplnění kasačních tvrzení.

[26] V prvním z dokumentů doc. B. v odrážkách uvádí, čím se zabývá kinantropologie. Jde o antropologický obor zkoumající jevy záměrné pohybové činnosti člověka v prostředí pohybové (tělesné) kultury; patří mezi vědy o sportu, ale sport není jediným představitelem tělesné kultury – tím je i tělesná výchova, pohybová rekreace, pohybová terapie i pohyb jako umění; patří mezi vědy o tělesné kultuře a je součástí i hygieny a péče o zdraví člověka (pohyb-život). Dále autorka vysvětluje pojem filozofické antropologie, obecně uvádí, které faktory (biologické, osobnostní, na úrovni chování, společenské, technologické a přírodního prostředí) propojují kinezioterapii a psychomotorické terapie, popisuje psychomotorickou terapii a konečně i tanečně-pohybovou terapii. Ta je podle ní součástí kinezioterapie a její součástí je i psychomotorická terapie, k dosažení léčebných výsledků využívá aktivně prováděného pohybu, má různé podoby včetně různých druhů tanců a přináší klientům radost z pohybu.

[27] V druhém dokumentu obě autorky odůvodňují příbuznost kinantropologie a umělecké terapie. Své argumenty opírají o fakt, že psychomotorická terapie je součástí kinantropologie a také tanečně-pohybové terapie. Psychomotoriku považují za provazující vrstvu muzikoterapie a psychomotorické terapie. Poukazují na zřejmé propojení hudby a pohybu skrze tanec. Popisují střet mezi psychikou a fyziologií a terapeutický význam emocí, psychomotoriky a představ v systémové muzikoterapii. „*Psychomotorická terapie i systémová muzikoterapie se shodují ve snaze transformace směrem od řízení subkortikálního k řízení a zpracování na úrovni psychické, kortikální, vědomé,*

jáské. Odlišují se v dominantní složce, psychomotoriky na jedné straně a práce s afektivitou a emocemi, významotvorným poznáním a působením akustickým, na straně druhé.“ Dále podle textu „*bylo prokázáno, že psychomotorická terapie spojuje v sobě názory a prvky psychologie, klinické, pedagogické psychologie, psychiatrie, rehabilitace, tělesné výchovy, muzikoterapie a arteterapie*“ (k tomu text odkazuje na publikaci doc. B. Psychomotorika pro tebe z roku 2017). V další části autorky vysvětlují reakce těla na hudební podněty, podstatu kinezioterapie a psychomotorické terapie.

[28] Stěžovatelé namítají, že shrnutí městského soudu v bodě 33 rozsudku, které zužuje kinantropologii na vědu zabývající se pohybem, je příliš zjednodušené. Z příložených dokumentů podle nich mimo jiné vyplývá, že součástí kinantropologie je psychomotorická terapie, která je zároveň součástí tanečně-pohybové terapie jako jednoho z oborů uměleckých terapií. Psychomotorická terapie i tanečně-pohybová terapie se zabývají mimo jiné zlepšením psychomotoriky u různých věkových skupin, což je současně jedním z cílů i dalších uměleckých terapií. Stěžovatelé zdůrazňují, že psychomotorická terapie i umělecké terapie naplňují shodné nebo obdobné cíle a v zásadě se liší jen prostředkem, jakým jich primárně dosahují. Výtvarno, hudba, divadlo, pohyb-tanec je zaštitěno jednotným názvem umění – ne však ve významu výkonného umění (např. při hře na klavír), ale jako prostředek k dosažení terapeutického cíle. Terapeutické obory tedy spolu úzce souvisejí nejen naplňováním shodných nebo podobných cílů, ale rovněž propojováním uměleckých prostředků při umělecké terapii. Jako zjednodušující se stěžovatelům jeví též výrok městského soudu, podle něž musí jádro oborů programu umělecké terapie souviset s uměním. Stěžovatelé s tím souhlasí, upozorňují však, že důležité je, jak se toto umění pojímá, což již laik správně nerozpozná. Fakt, že umělecké terapie souvisejí s uměním, nevylučuje, že obor kinantropologie je oborem blízkým k uměleckým terapiím. Stěžovatelé se domnívají, že soudu nepřísluší takovou klíčovou otázku laicky zjednodušovat.

[29] S touto obranou stěžovatelů NSS nesouhlasí.

[30] Je pravda, že městský soud pojal trochu zjednodušeně svou úvahu, podle níž nejsou kinantropologie a umělecké terapie obory blízkými, neboť kinantropologie jako věda zabývající se pohybem nemá souvislost s uměním. Městský soud by stěžímohl učinit jen z této premisy závěr, že odborná kvalifikace doc. B. nebyla pro garantování studijního programu dostatečná. Tak to však není, městský soud neustal při hodnocení personálního zabezpečení programu na tomto důvodu. Odůvodnění jeho rozsudku je třeba vykládat v kontextu, a ne z něj vytrhávat jednotlivé věty a dílčí myšlenky.

[31] Nelze tvrdit, že Akreditační komise spatřovala nedostatky doc. B. jako garantky studijního programu v tom, že habilitovala v oboru kinantropologie, což není obor dostatečně blízký programu umělecké terapie. To stěžovatelé vkládají komisi do úst. Komise neodmítla kvalifikaci doc. B. jako takovou, k blízkosti kinantropologie a umělecké terapie se komise vůbec nevyjádřila. Ve skutečnosti hodnotila personální zabezpečení komplexně – a u nově koncipovaného interdisciplinárního programu postrádala koncepční publikace zaměřené na formování obsahového jádra jednotlivých oborů. Dodala, že takové publikace nemá ani garantka, která se nezabývá oblastí umění, druhá docentka v týmu vyučujících je má jen v omezené míře. Problém tedy nebyl v samotném habilitačním oboru garantky, ale v publikační činnosti kvalifikovaných pedagogů, kteří měli obory zaštit'ovat a vyučovat, a obzvlášť u garantky programu.

[32] Rovněž ministryně hodnotila v napadeném rozhodnutí o rozkladu personální zabezpečení programu jako celek a překážkou pro ni bylo mimo jiné nedostatečné množství publikací relevantních pro daný obor a jádro kvalifikovaných pedagogů. Jako nesplněné vyhodnotila nikoli požadavky na garantku oboru, ale body standardů k personálnímu zabezpečení studijního programu obecně, zejména pak výše (bod [19]) citované body 1 a 2 na straně 3 a 4 standardů.

pokračování

[33] Je fakt, že ministerstvo na straně 8 svého rozhodnutí (k bodu III.8 a 9) konstatovalo, že obor kinantropologie neobsahuje umělecké zaměření, které by umožňovalo doc. B. garantovat všechny čtyři studijní obory. Je to však jen jedna věta v odůvodnění třináctistránkového rozhodnutí, kterou ministerstvo navíc uvedlo v reakci na vyjádření stěžovatelů. Hned v následující větě ministerstvo dodává, že ani publikační činnost doc. B. není zaměřena na umělecké terapie. Ministerstvo se současně ztotožnilo s důvody Akreditační komise a převzalo je do svého odůvodnění. Je tedy zřejmé, že habilitace garantky v kinantropologii není ani pro ministerstvo nosným důvodem pro neudělení akreditace.

[34] Městský soud šel ovšem ve svých úvahách o krok dále a v bodě 33 rozsudku výslovně uvádí, že kinantropologie sice může s uměleckými terapiemi vzdáleně souviset, ale nejedná se o tentýž obor ani o obor blíže příbuzný. I na laické úrovni je podle něj evidentní, že jádro oborů programu umělecké terapie musí mít souvislost s uměním. V těchto závěrech byl městský soud přísnější než samotná Akreditační komise. V témže odstavci však městský soud uvádí rovněž to, že pokud se doc. B. postupy uměleckých terapií nijak nezabývala „*v rámci svého habilitačního oboru ani ve své publikační činnosti*“, nemůže být kvalifikovanou garantkou studijního programu umělecké terapie.

[35] Z toho je patrné, že ani pro městský soud není habilitace garantky v kinantropologii jediným důvodem pro neudělení akreditace. Nepřekonatelnou překážkou je pro něj naproti tomu nedostatečná publikační činnost garantky k předmětu studijního programu (bod 36 rozsudku), k níž se ostatně vyjadřoval mnohem více. Ostatně i žalobní argumentace se dotýkala příbuznosti oborů kinantropologie a umělecké terapie jen okrajově. I kdyby tedy byly úvahy městského soudu o nepřibuznosti obou oborů věcně nesprávné, nic by to na věci nezměnilo, neboť pro Akreditační komisi tato okolnost nebyla podstatná.

[36] Nosným důvodem pro neudělení akreditace tak nebyla skutečnost, že navržená garantka nehabilitovala v oboru dostatečně blízkém ve smyslu požadavků standardů, ale (mimo jiné) skutečnost, že tato garantka se ve své publikační činnosti dostatečně nevěnovala tématu uměleckých terapií, které měla garantovat, či – ještě přesněji – že podstatné koncepční publikace scházejí v týmu navržených vyučujících jako celku. Stěžovatelka se snaží právě prvně zmíněnou okolnost, kterou správní orgány zmiňovaly jen pro úplnost, poněkud uměle vyzdvihovat. To jí ale nemůže nijak pomoci, neboť pro neudělení akreditace to významné nebylo, Akreditační komise otázku výslovně neřešila.

[37] NSS proto shledal námitku stěžovatelů nedůvodnou, aniž musel jejich argumenty věcně posuzovat a hodnotit blízkost oborů kinantropologie a uměleckých terapií.

[38] V řešení této veskrze teoretické otázky ostatně soud ani nevidí žádný přínos. Při posuzování žádosti o akreditaci je mnohem podstatnější vyhodnotit, do jaké míry je navržený akademik odborně činný v oboru, který má zaštitovat, než vést teoretický spor o to, jak velký je *obecně* průnik mezi jeho habilitačním oborem a studijním oborem, který má garantovat. V tomto duchu k věci přistoupila rovněž Akreditační komise a správní orgány.

[39] Dále nemůže obstát ani námitka, podle níž sama Akreditační komise potvrzuje blízkost kinantropologie a umělecké terapie i tím, že zařazuje obory uměleckých terapií pod stálou pracovní skupinu pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii (učinila tak prý i v minulosti při schvalování oboru arteterapie na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity), ačkoli v dané době měla komise mimo jiné i stálou pracovní skupinu pro umění a uměnovědy (samostatnou skupinu pro arteterapie nemá). Tato skutečnost totiž vůbec o ničem nevypovídá. Přípravu jednání

zajišťovala pracovní skupina pro kinantropologii a současně i pro *pedagogiku a psychologii*. Z toho nijak neplyne, že kinantropologie je nadřazená uměleckým terapiím, jak stěžovatelé tvrdí. Nadto i odborník z oboru kinantropologie je jistě způsobilý k tomu posoudit, zda je kvalifikace právě v tomto oboru dostatečná k tomu, aby umožnila garantovat studijní program umělecké terapie s jeho čtyřmi obory.

[40] Soud nepřisvědčil ani související námitce, podle níž Akreditační komise pochybila už jen tím, že přiřadila obor umělecké terapie k posouzení pracovní skupině pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii. Toto přiřazení se zdá soudu logické; ostatně umělecká terapie je druhem terapie, nikoli odnoží umění či uměnovědou (a sami stěžovatelé zdůrazňují rozdíl mezi uměním jako prostředkem – v tomto případě – a uměním jako cílem o sobě, tedy výkonným uměním).

Publikační činnost nejen garantky

[41] V další části kasační stížnosti stěžovatelé zpochybňují závěr Akreditační komise a městského soudu, že garantka nemá odpovídající publikační činnost související s garantovaným programem a že se v ní nevěnovala uměleckým terapiím. Uvádějí, že doc. B. je autorkou desítek knih, odborných článků a příspěvků na mezinárodních konferencích. Ke kasační stížnosti přikládají ukázky z celkem šesti publikací (nazvaných *Duševní zdraví a pohyb, Psychomotorika pro tebe, Psychomotorické hry pro děti s poruchami pozornosti a pro hyperaktivní děti, Psychologie zdraví, Využití hudebně-pohybové výchovy v rytmické gymnastice a Psychomotorická terapie*). Vysvětlují, že ačkoli v jejich názvu není uveden přímo termín umělecké terapie, neznamená to, že se obsahově tyto publikace nedotýkají uměleckých terapií. Naopak vybrané pasáže souvisejí s uměleckými terapiemi nebo se uměleckým terapiím přímo věnují.

[42] Vybrané ukázky stěžovatelé v kasační stížnosti opatřili komentáři; ty soud obecně shrnuje tak, že pasáže obsahují buď přímo pojmy hudba, muzikoterapie, umění, arteterapie, terapeutické přístupy, nebo se věnují psychomotorice a psychomotorické terapii (která v sobě spojuje prvky mimo jiné muzikoterapie a arteterapie), hudebně-pohybové výchově a hudbě jako součástí pohybových aktivit dětí. Stěžovatelé rovněž vysvětlují, že publikační činnost bere v úvahu umění jako prostředek k dosažení terapeutického cíle, nikoli jako výkonné umění. Stěžovatelé dále předkládají list celkem šestnácti „*publikací k terapii*“, jichž je doc. B. (spolu)autorkou.

[43] Soud se seznámil s ukázkami z vybraných publikací a komentáři stěžovatelů k nim. Texty podle něj nijak nevyvracejí závěr Akreditační komise a městského soudu, že doc. B. se nevěnuje vlastnímu tématu uměleckých terapií. Je totiž třeba hodnotit jejich celkové zaměření, nejen výskyt určitých pojmů v nich. Skutečnost, že ukázky obsahují termín přímo umělecké terapie anebo související termíny, ještě neznamená, že se texty zabývají převážně těmito otázkami. Ostatně už podle jejich názvu (včetně názvů publikací ve výčtu na straně 9 kasační stížnosti) je zjevné, že jejich tématem nejsou primárně umělecké terapie, ale témata, která s uměleckými terapiemi jen volněji souvisejí.

[44] Zejména však i pro publikační činnost garantky platí, že ji nelze hodnotit izolovaně, ale v kontextu personálního zabezpečení a povahy studijního programu jako celku, jako to činí Akreditační komise. Ta se domnívá, že předkládaný nově koncipovaný interdisciplinární program by měl být vymezen publikovanými výsledky zaměřenými na formování obsahového jádra jednotlivých oborů. Postrádá však koncepční publikace přímo k tématu uměleckých terapií (jak zejména u garantky, tak i u druhé docentky). Tento nedostatek se stěžovatelům nepodařilo vyvrátit, neboť takové publikace, jichž by navrhovaná garantka byla autorkou, skutečně nepředložili. Akreditační komise navíc nehodnotila jen publikační činnost garantky, ale celkové odborné zázemí programu. Její postup byl v souladu s požadavky standardů, podle nichž se bere v úvahu,

pokračování

zda v daném studijním programu (v případě, že se studijní program dělí na obory, studijním oboru) existuje na vysoké škole jádro dostatečně kvalifikovaných akademických pracovníků s odpovídající odbornou a publikační činností za posledních pět let.

[45] Sami stěžovatelé přitom tvrdí, že studijní program umělecké terapie vychází ze společného základu (např. psychosociální výcvik, sebezkušenostní techniky, praxe a supervize), zároveň však staví svůj program na interdisciplinaritě a koncepci jednotlivých oborů (v primární a speciální pedagogice a v sociálních službách) včetně uměleckého vzdělávání samotného (hudební propedeutika, hudební soubor, dějiny umění, hudební pedagogika a psychologie, arteateliér, výtvarná dílna, dramatická výchova, divadlo Terapie, taneční průprava, pohybová dílna; viz bod 18 části III žaloby). Takto sami stěžovatelé popisují svůj vzdělávací model.

[46] Mezioborové pojetí nepochybně klade velké nároky na personální zabezpečení programu, které tomu musí odpovídat a zahrnovat podobně meziodvětvově zaměřené odborníky nebo pokrývat široké rozpětí oborů více akademiky s odpovídající odborností. Soud netvrdí, že garantka oboru sama by musela být nutně odbornicí na všechny tyto oblasti, které má zaštit'ovat. Chce však na tom ukázat, že i sami stěžovatelé zahrnují do svého plánovaného vzdělávacího modelu umělecký aspekt, a to nejen jako prostředek k dosažení terapeutického cíle, ale rovněž jako vlastní aktivní umělecký výkon (či vedení ostatních při jeho výkonu). Požadavek Akreditační komise na to, aby se garant oboru či někdo z jádra kvalifikovaných pedagogů „*zabýval oblastí umění*“, tedy není mimoběžný. Doc. B. má přitom garantovat všechny čtyři obory studijního programu umělecké terapie, tedy nejen tanečně-pohybovou terapii (s tou alespoň její publikační činnost částečně souvisí), ale také muzikoterapii, arteterapii a dramaterapii, kterých se její publikační činnost dotýká nanejvýš okrajově.

[47] Personální zabezpečení studijního programu včetně souvisejících otázek (kvalifikace garanta oboru či programu včetně jeho publikační činnosti; složení akademického sboru) je do značné míry záležitostí odbornou, kterou posuzovala v té době Akreditační komise složená z nezávislých odborníků. Při jejich hodnocení byla vedena standardy, které jí ovšem nechávají prostor k tomu, aby sama zvážila, zda je související obor dostatečně blízký, předložená publikační činnost odpovídající apod. Bylo na ní, aby komplexně posoudila skutečnosti vyplývající z žádosti o akreditaci studijního programu a vyhodnotila, zda navržený studijní program vyhovuje požadavkům zákona a standardů.

[48] Ministerstvo, resp. ministryně v řízení o rozkladu, může zkoumat, zda obsah nesouhlasného stanoviska Akreditační komise *odpovídá skutečnosti nebo zákonu* (§ 79 odst. 8 zákona o vysokých školách), nikoli však v tom smyslu, že by přehodnocovalo odborné závěry komise. Podobně by měl k přezkumu těchto otázek přistupovat soud. Ani on se nemá pouštět do věcného přezkumu odborných otázek, ale může se zabývat zejména tím, zda se Akreditační komise při svém hodnocení neodchýlila od zákona a standardů, zda jsou její závěry konkrétně, určitě a srozumitelně zdůvodněny a zda nejsou ve zjevném rozporu se skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu či z tvrzení žadatelů.

[49] Ani v této věci tak není úkolem soudu hodnotit, zda je publikační činnost navržených vyučujících pro daný obor dostatečná, či nikoli, a nahrazovat úvahy odborného orgánu úvahami vlastními. Závěry Akreditační komise o nedostatečné publikační činnosti garantky oboru, respektive kvalifikovaných akademických pracovníků, ve vztahu k navrhovanému studijnímu programu jsou pro soud přesvědčivé, nijak nevybočují z požadavků stanovených standardy ani zákonem a stěžovatelům se ani nepodařilo důvodně zpochybnit, že neodpovídají obsahu spisu a skutečnosti. Soud tedy nepřisvědčil jejich námitkám ani v tomto bodě.

Ostatní námitky

[50] Stěžovatelé považují za spekulativní a překvapivý závěr komise o vysokém poměru vyučujících na předpokládaný počet studentů, neboť počet vyučujících nestanovují právní předpisy ani standardy. Tato námitka je nepřijatelná, neboť ji stěžovatelé neuplatnili v řízení před městským soudem, ačkoli jim v tom nic nebránilo (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Soud se jí proto nebude zabývat.

[51] Pro úplnost se soud vyjádří též k úvahám stěžovatelů v bodě 7 na straně 6 kasační stížnosti. Stěžovatelé si vysvětlují nesouhlasné stanovisko Akreditační komise tím, že vedoucí pracovní skupiny prof. Stuchlíková měla podle nich motiv žádost neschválit, aby tím zamezila předpokládané kvalitní konkurenci. Odkázali k tomu na námitku podjatosti založenou ve správním spisu. K tomu soud uvádí, že smyslem řízení o kasační stížnosti je umožnit stěžovateli vést pokud možno kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu (k tomu srov. např. usnesení NSS ze dne 30. června 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, body 7 a 8). Až na výjimky je proto potřeba, aby námitky zazněly přímo v textu kasační stížnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. prosince 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Stěžovatelé se zde ale o žádnou konkrétnější argumentaci nepokusili. Městský soud by se nadto ani nemohl namítanou podjatostí věcně zabývat, neboť stěžovatelé k této otázce neuplatnili žádný žalobní bod (viz bod 25 rozsudku městského soudu). Městský soud se zabýval jen procesními aspekty při vyřizování námitky, které však stěžovatelé v kasační stížnosti nezpochybnili. NSS se proto více nezabýval ani touto poznámkou stěžovatelů.

[52] V závěru kasační stížnosti stěžovatelé poukazují na svou vlastní odbornost v oborech uměleckých terapií a vysvětlují svou motivaci k založení soukromé vysoké školy. Ačkoli může mít soud pro nezištné motivy stěžovatelů (zakladatelů školy) pochopení, na jeho závěry to nemá žádný vliv.

[53] Soud nepřisvědčil ani námitce, že ministerstvo a ministryně slepě kopírovaly stanovisko Akreditační komise. Z obsahu rozhodnutí obou orgánů naopak vyplývá, že vycházely jak ze stanoviska, které je pro ně závazné, tak z žádosti samotné; v rozhodnutích rovněž reagovaly na vyjádření a námitky stěžovatelů.

IV. Závěr a náklady řízení

[54] Stěžovatelům se nepodařilo důvodně zpochybnit závěry Akreditační komise, správních orgánů a městského soudu ohledně personálního zabezpečení studijního programu a zejména kvalifikace a publikační činnosti garantky programu. Stěžovatelé neprokázali, že závěry komise neodpovídají skutečnosti. Soud neshledal v rozsahu kasačních námitek ve správním a soudním řízení ani žádné jiné vady.

[55] Protože námitky stěžovatelů nebyly důvodné, soud kasační stížnost zamítl.

[56] Stěžovatelé neměli v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému nevznikly žádné náklady, které by se vymykaly z jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 2. srpna 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu